

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Current Situation on Solid Waste Management in Pibulsongkarm Rajabhat University

กรรณิการ์ บุตรเอก¹ สุวิมล แก้วเงา¹ ปิยะดา วชิระวงศ์^{1*}
Kannigar Boon-ake¹ Suwimon Kaewngao¹ Piyada Wachirawongsakorn^{1*}

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย ระบบการจัดการขยะมูลฝอยปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ขยะมูลฝอยทั้งหมดมีปริมาณเฉลี่ย 684.85 กิโลกรัม/วัน โดยหอพักนักศึกษาทะเลแก้วนิเวศมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมากที่สุดเฉลี่ย 168.20 กิโลกรัม/วัน สำหรับองค์ประกอบขยะ มูลฝอยที่พบมากที่สุด คือ ขยะอินทรีย์ มีปริมาณเฉลี่ย 293.07 กิโลกรัม/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.79 รองลงมา ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะติดเชื้อ และขยะอันตราย คิดเป็นร้อยละ 37.55, 15.15, 3.41 และ 1.10 ตามลำดับ สำหรับระบบการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจะใช้ระบบถังใบเดียวในการรองรับขยะมูลฝอยจึงทำให้ไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปกำจัด แต่ได้มีการแยกขยะรีไซเคิลภายในตัวอาคารก่อนรวบรวมนำไปกำจัดทิ้ง ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีผลมาจากขาดประสิทธิภาพในการจัดการทั้งในเรื่องของปริมาณและคุณภาพถังรองรับขยะ การเก็บรวบรวมและการกำจัดขยะ สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการลดปัญหาขยะมูลฝอย พบว่าประชาชนส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะในมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 92.2 และเห็นด้วยกับการนำขยะที่เคยใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้งและการใช้ของใช้ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายยาก คิดเป็นร้อยละ 91.2 และ 91.0 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ขยะมูลฝอย, การจัดการขยะมูลฝอย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

¹ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

* Corresponding author, e-mail : piyada333@hotmail.com

Abstract

The objectives of this study were to study on existing solid waste quantity and composition, solid waste management system, solid waste management problems and public participation in solid waste reduction at Pibulsongkram Rajabhat University (Ta Lae Keaw), Phitsanulok Province. The results showed that the total solid waste generate per day was 684.85 Kg. The solid waste was mostly found in Talaekaewniwes dormitory, 168.20 Kg./day. The composition of solid waste contained the highest amount of organic waste, 293.07 Kg./day (42.79%), followed by general waste, recycling waste, infection waste and hazardous waste which were 37.55%, 15.15%, 3.41% and 1.10% respectively. One can system is used for solid waste collection which could cause of unsegregated wastes before disposal. However, some recycling wastes were segregated collection prior disposal for each building. The solid waste problems were caused by lack of efficient for the management of trash cans, collection and disposal. For public participation in solid waste management, most people want to participate in solving solid waste problems in the university, (> 92.2%). Most people agree that some types of solid waste reusing is resource utilization, (91.2%) and using of products made from materials has more decrease amount of non-biodegradable waste, (91.0%).

Keyword: Solid waste, Solid waste management, Pibulsongkarm Rajabhat University

บทนำ

การเจริญเติบโตของประชากรและเศรษฐกิจของประเทศไทยปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาเรื่องการจัดการขยะเป็นปัญหาใหญ่ในเขตชุมชนเมือง เนื่องจากสภาวะปัจจุบันที่ประชากรอยู่อย่างแออัด ทำให้ปริมาณขยะมีมาก แต่ภาครัฐสามารถจัดเก็บได้แค่บางส่วน อีกทั้งกระบวนการกำจัดขยะยังไม่สามารถกำจัดได้หมดทำให้ส่วนที่เหลือก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพและทัศนียภาพที่ดูแล้วไม่สบายตา สำหรับประเทศไทย

ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน มีมากถึงกว่า 37,000 ตัน หรือ 13.5 ล้านตันต่อปี แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดการได้เพียง 60-80% เท่านั้น และเพียง 20 % ของส่วนนี้ที่นำไปฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ นอกนั้นปล่อยทิ้งไว้ให้สลายตัวตามธรรมชาติ ซึ่งส่วนนี้เองที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนในละแวกใกล้เคียง (ศูนย์การเรียนรู้เพื่อโลกสีเขียว, 2554) สถาบันการศึกษาก็จัดเป็นแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยที่สำคัญแห่งหนึ่ง เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีการทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ของนักศึกษา บุคลากร และเจ้าหน้าที่จำนวนมาก จากสถานการณ์ขยะมูลฝอยในสถานศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่าปริมาณขยะมูลฝอยในสถานศึกษาของประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นและความต้องการในการศึกษาของประชาชนก็เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นตามมา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก นับเป็นสถาบันอุดมศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่มีความก้าวหน้าทางวิชาการ มีการเปิดรับสมัครนักศึกษาและเปิดหลักสูตรเพิ่มเติมมากมาย อีกทั้งยังมีโครงการก่อสร้างอาคารเรียน และหน่วยงานต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ทำให้ปริมาณของขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันทำให้เกิดประเภทและชนิดของขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งยากต่อการจัดการที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ผู้ทำการศึกษาได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการศึกษาปริมาณและประเภทของขยะมูลฝอย สัดส่วนของขยะแต่ละประเภท ระบบและปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการลดปัญหาขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยฯ เพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาปริมาณและองค์ประกอบขยะมูลฝอย

การสำรวจปริมาณและประเภทของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) ในแต่ละวัน ซึ่งดำเนินการเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาปริมาณขยะทั้งหมดที่รถเก็บขนขยะจาก อบต. บ้านคลอง ได้นำไปกำจัดในแต่ละวัน โดยการชั่งขยะมูลฝอยทุกจุดภายในพื้นที่มหาวิทยาลัยฯ ก่อนเก็บขึ้นรถเก็บขนขยะมูลฝอย และบันทึกผล โดยจะทำการศึกษาทั้งหมด 3 ซ้ำ

2. ศึกษาองค์ประกอบของขยะมูลฝอย โดยการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทและชนิดในแต่ละอาคาร หน่วยงาน และจุดตั้งถังขยะต่างๆ ที่สำคัญ จำนวน 23 จุด จุดละ 3 ซ้ำ ซึ่งในแต่ละจุดจะแยกชั่งน้ำหนักตามประเภทขยะที่สำรวจพบ

2. การศึกษาสถานการณ์ขยะมูลฝอย

การศึกษาสถานการณ์ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันจะเป็นการศึกษาปัญหาขยะมูลฝอยจากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การวัดเชิงปริมาณ และจากการสังเกต ซึ่งจะมีประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับถังรองรับขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอย และสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

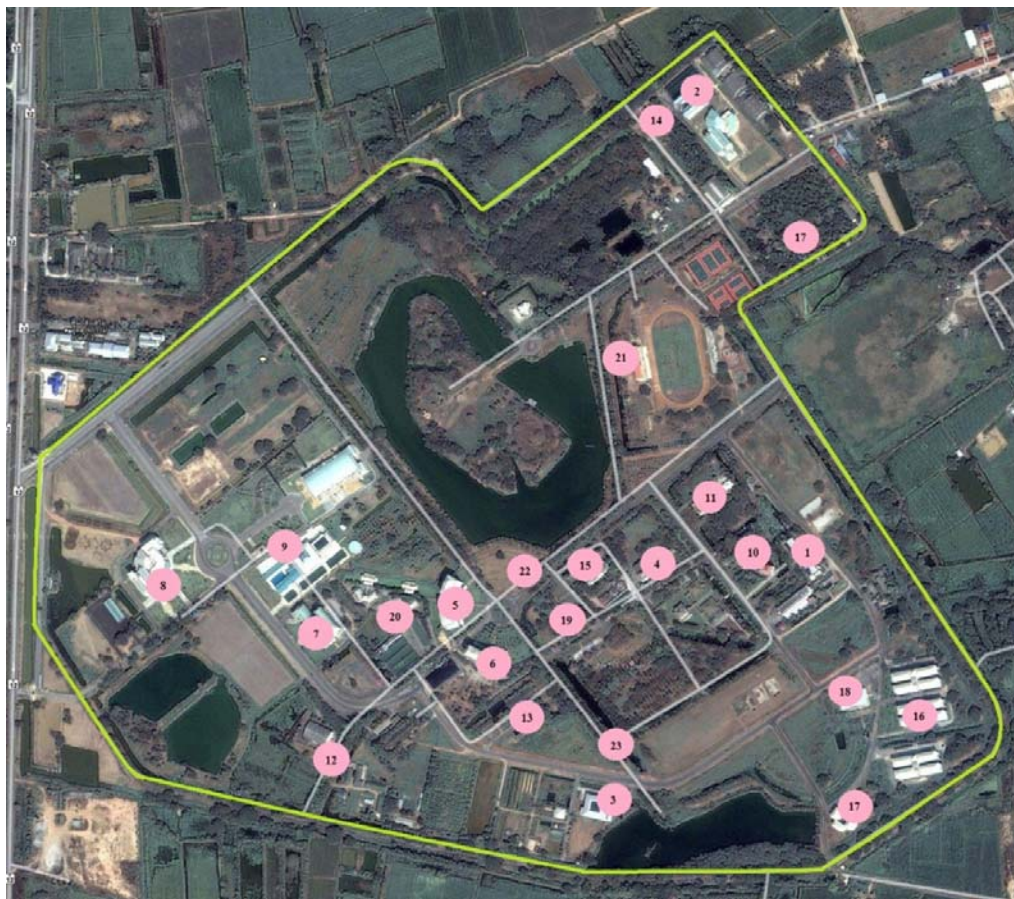
3. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาขยะ

การศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนในมหาวิทยาลัยฯ ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประชากรกลุ่มตัวอย่างจะเป็นประชากรภายในมหาวิทยาลัยฯ โดยจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจะคำนวณจากสูตรของ Yammane (1997) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างที่ต้องการหา, N คือ จำนวนประชากร (15,664 คน), E คือ ความคลาดเคลื่อน (0.05)

ดังนั้นจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในเขตพื้นที่ดังกล่าวเท่ากับ 390 ตัวอย่าง แต่มีการเก็บตัวของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง

1. อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2. อาคารคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, 3. อาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร, 4. อาคารคณะวิทยาการจัดการ, 5. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์, 6. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา, 7. อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์, 8. อาคารที่ปวิชัย, 9. อาคารกองพัฒนานักศึกษา, 10. อาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 11. อาคารศึกษาพิเศษ, 12. อาคารปฏิบัติการคณะเกษตร, 13. อาคารไพรัชพิทักษ์, 14. อาคารโรงนม, 15. อาคารโรงแรมเวียงแก้ว, 16. หอพักนักศึกษาทะเลแก้วนิเวศ, 17. หอพักอาจารย์และบ้านพักอาจารย์, 18. ศูนย์อาหารทะเลแก้ว, 19. ศูนย์อาหารคณะวิทยาการจัดการ, 20. โรงอาหารหลังอาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์, 21. สนามเชียร์ฝั่งมีหลังคา, 22. ศาลาหน้าอาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์, 23. คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

รูปที่ 1 จุดเก็บตัวอย่างเพื่อสุ่มคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว)

ผลการศึกษา

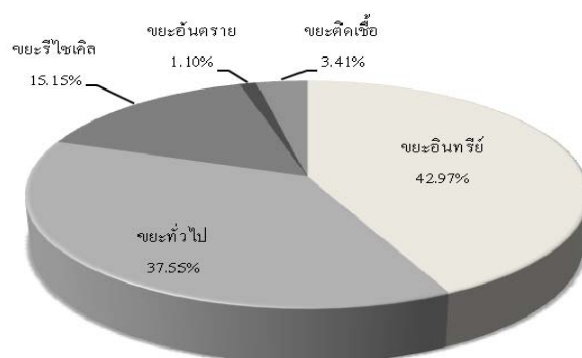
1. ปริมาณขยะมูลฝอย

จากขยะมูลฝอยทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) มีปริมาณเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 684.85 กิโลกรัม/วัน แต่เนื่องจากแม่บ้านแต่ละอาคาร และหน่วยงานต่าง ๆ มีการคัดแยกประเภทขยะรีไซเคิลออกก่อนนำมาทิ้ง ขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดในแต่ละวันจึงมีปริมาณเฉลี่ย

เท่ากับ 642.77 กิโลกรัม/วัน และจากการสำรวจ แต่ละอาคาร หน่วยงาน และบริเวณจุดตั้งถังขยะต่างๆ ในพื้นที่ที่ทำการศึกษ พบว่าหอพักนักศึกษาทะเลแก้วนิเวศ มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมากที่สุด โดยมีปริมาณเฉลี่ย 168.20 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 24.56 รองลงมา ได้แก่ ศูนย์อาหารทะเลแก้ว ศูนย์อาหารคณะวิทยาการจัดการ โรงอาหารหลังอาคารเฉลิม พระเกียรติ 50 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงคราม และศาลาหน้าอาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงคราม ซึ่งมีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 93.85, 82.75, 47.20 และ 42.95 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 13.70, 12.08, 6.89 และ 6.27 ตามลำดับ สำหรับพื้นที่ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นน้อยที่สุดคือ อาคารโรงแรมเวียงแก้ว โดยมีปริมาณเฉลี่ยเพียงแค่ 4.95 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 0.72 ดังแสดงในตารางที่ 1

2. องค์ประกอบขยะมูลฝอย

จากการสำรวจขยะมูลฝอยในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) สามารถแบ่งองค์ประกอบของขยะมูลฝอยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และติดเชื้อ ซึ่งผลจากการคัดแยกขยะมูลฝอยพบว่า ขยะอินทรีย์มีปริมาณมากที่สุดโดยมีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 293.07 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 42.79 รองลงมา ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะติดเชื้อ และขยะอันตราย มีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 257.13, 103.77, 23.32 และ 7.56 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 37.55, 15.15, 3.41 และ 1.10 ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 สัดส่วนขยะมูลฝอยแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของขยะมูลฝอยในแต่ละประเภท พบว่าประเภทขยะอินทรีย์ มีเศษอาหารเป็นองค์ประกอบในปริมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.25 ของประเภทขยะอินทรีย์ทั้งหมด ส่วนประเภทขยะทั่วไป พบว่าถุงพลาสติกเป็นชนิดที่มีปริมาณมากที่สุด มีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 133.84 กิโลกรัม/

วัน คิดเป็นร้อยละ 52.05 ของประเภทขยะทั่วไปทั้งหมด สำหรับขยะประเภทขยะรีไซเคิลที่พบมากที่สุดคือ ขวดพลาสติก มีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 32.70 กิโลกรัม/วัน แต่ขยะประเภทนี้มักจะถูกคัดแยกเพื่อนำไปขาย ก่อนนำไปกำจัด สำหรับประเภทขยะอันตราย จากการคัดแยกพบว่า หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ เป็นชนิดที่มี ปริมาณมากที่สุด มีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 กิโลกรัม/วัน คิดเป็นร้อยละ 30.29 ของประเภทขยะอันตราย ทั้งหมด และประเภทขยะติดเชื้อพบผ้าอนามัยมีปริมาณมากที่สุด โดยมีปริมาณเฉลี่ยเท่ากับ 18.83 กิโลกรัม/วัน ดังแสดงในตารางที่ 2 ขยะทุกประเภทจะถูกรวบรวมและนำไปกำจัดโดยไม่ได้มีการแยกขยะ อันตรายและติดเชื้อออก ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่ที่นำขยะไปกำจัดได้

ตารางที่ 1 ปริมาณขยะมูลฝอยในแต่ละอาคาร หน่วยงาน และจุดตั้งถังขยะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม

จุดเก็บตัวอย่าง	ปริมาณเฉลี่ย (กิโลกรัม/วัน)	ร้อยละ
1. อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	14.07	2.05
2. อาคารคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	16.05	2.34
3. อาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร	9.17	1.34
4. อาคารคณะวิทยาการจัดการ	5.75	0.84
5. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์	27.70	4.04
6. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา	27.73	4.05
7. อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์	24.15	3.53
8. อาคารที่ปวีญ	22.75	3.32
9. อาคารกองพัฒนานักศึกษา	6.55	0.96
10. อาคารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	11.00	1.61
11. อาคารศึกษาพิเศษ	8.05	1.18
12. อาคารปฏิบัติการคณะเกษตร	6.35	0.93
13. อาคารไพรซ์พีชพันธุ์	6.10	0.89
14. อาคารโรงนม	9.40	1.37
15. อาคารโรงแรมเวียงแก้ว	4.95	0.72
16. หอพักนักศึกษาทะเลแก้วนิเวศ	168.20	24.56
17. หอพักอาจารย์และบ้านพักอาจารย์	16.53	2.41
18. ศูนย์อาหารทะเลแก้ว	93.85	13.70
19. ศูนย์อาหารคณะวิทยาการจัดการ	82.75	12.08
20. โรงอาหารหลังอาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษามหาวชิราลงกรณ์	47.20	6.89
21. สแตนเชียร์ฝั่งมีหลังคา	27.75	4.05
22. ศาลาหน้าอาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์	42.95	6.27
23. ถังขยะซอยหน้าคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร	5.85	0.85
รวม	684.85	100.00

ตารางที่ 2 ปริมาณขององค์ประกอบขยะแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ประเภทขยะ	ปริมาณเฉลี่ย (กิโลกรัม/วัน)	ร้อยละ
1. ขยะอินทรีย์		
เศษอาหาร	205.89	70.25
ซากพืช	87.18	29.75
2. ขยะทั่วไป		
ของบะหมี่สำเร็จรูป	12.51	4.86
ถุงขนม	25.44	9.89
ถุงพลาสติก	133.84	52.05
เศษผ้า	6.04	2.35
ซองบุหรี่	1.42	0.55
กระดาษชำระ	46.92	18.25
เซรามิค	2.15	0.84
โฟม	28.8	11.2
3. ขยะรีไซเคิล		
แก้ว	14.19	13.67
กระดาษ	24.08	23.21
พลาสติก	10.62	10.23
ขวดพลาสติก	32.7	31.51
โลหะ/อโลหะ	4.72	4.55
กล่องนม	17.46	16.83
4. ขยะอันตราย		
หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์	2.29	30.29
ถ่านไฟฉาย	0.07	0.88
ขวดยา	2.05	27.11
ขวดน้ำยา	2.42	31.94
กระป๋องสีสเปรย์	0.74	9.77
5. ขยะติดเชื้อ		
ผ้าอนามัย	18.83	80.77
ผ้าอ้อม	3.42	14.65
พลาสติกอร์พินแผล	0.73	3.14
ถุงมือ	0.33	1.43

3. สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) มีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเรื่องขยะมูลฝอย โดยใช้เป็นค่าจัดเก็บขยะให้กับทาง อบต.บ้านคลอง เป็นจำนวนเงิน 18,000 บาท/ปี หรือเฉลี่ย 1,500 บาท/เดือน และค่าจัดซื้อถังรองรับขยะมูลฝอย ถูกด้า วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนเงิน 40,000 บาท /ปี สำหรับหอพักทะเลแก้วนิเวศได้มีการจัดการขยะมูลฝอยแยกส่วนออกจากการจัดการขยะของมหาวิทยาลัยฯ โดยได้มีการจัดสรรงบประมาณในการใช้เป็นค่าจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัดให้กับ อบต.บ้านคลอง เป็นจำนวนเงิน 10,800 บาท/ปี หรือเฉลี่ย 900 บาท/เดือน และค่าจัดซื้อถังรองรับขยะมูลฝอย ถูกด้า วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท/ปี ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการกำจัดที่ต้องจ่ายสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยให้ อบต. บ้านคลอง เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 28,800 บาท/ปี

3.1 ถังรองรับขยะมูลฝอย

จากการสำรวจการเก็บรวบรวมและภาชนะรองรับขยะมูลฝอย พบว่า มีการใช้ถังรองรับขยะมูลฝอยเป็นแบบระบบถังใบเดียว (One Can System) ซึ่งเป็นการทิ้งขยะรวมกันโดยไม่มีภาชนะคัดแยก ถึงแม้ว่าในบางจุดจะมีการวางถัง 2 ใบ แต่ไม่ได้มีจุดประสงค์ในการใช้แยกขยะมูลฝอย การที่ไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งทำให้ขยะทั้งหมดปะปนกันไปถึงทั้งขยะเปียกและขยะแห้ง ทำให้การคัดแยกขยะเป็นไปได้ยากขึ้น ลักษณะถังรองรับขยะมูลฝอย ได้แก่ ถังขยะประเภทถังพลาสติก ขนาดบรรจุ 200 ลิตร ถังพลาสติก ขนาดบรรจุ 100 ลิตร ถังเขี่ยบุหรี สแตนเลส ขนาดบรรจุ 80 ลิตร ถังยาง ขนาดบรรจุ 50 ลิตร และถังขยะขาเหยียบ 35 ลิตร นอกจากนี้ยังมีถังรองรับขยะมูลฝอยประเภทอื่น เช่น ข่ง กรงเหล็กและตะกร้า ดังแสดงในรูปที่ 3 สำหรับจัดวางภายในตัวอาคาร ซึ่งมีจำนวน 578 ถัง โดยถังรองรับขยะภายในอาคารจะมีการนำถุงดำรองถังไว้ เพื่อไม่ให้เกิดการรั่วไหลของน้ำจากขยะมูลฝอย และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ส่วนถังรองรับขยะมูลฝอยภายนอกอาคาร มีจำนวน 57 ถัง จะไม่มีการนำถุงดำรองถัง ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้างในถังระหว่างการเก็บรวบรวมขยะไปกำจัดและการรั่วไหลของน้ำจากขยะมูลฝอย

รูปที่ 3 รูปแบบของถังขยะที่ใช้รองรับขยะภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.2 การกำจัดขยะมูลฝอย

ขยะที่ถูกทิ้งภายในอาคารโดยทั่วไปจะมีการคัดแยกขยะมูลฝอยบางส่วนก่อนนำไปทิ้ง แต่ในบางอาคาร เช่น สนามกีฬาพระองค์ดำ อาคารไพรัชพิชพันธ์ อาคารกองพัฒนานักศึกษา (เก่า) อาคารศรีพิบูล อาคารกฤษณา อาคารสารภี และอาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ จะไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง การคัดแยกขยะในแต่ละอาคาร จะเป็นหน้าที่ของพนักงานที่ปฏิบัติงานประจำอาคาร โดยขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกจะเป็นขยะประเภทขวดแก้ว ขวดพลาสติก และกระดาษ ซึ่งจะทำให้การเก็บสะสมไว้ 2-3 เดือน (รูปที่ 3) ก่อนจะนำไปขาย รายได้จากการนำไปขายของแต่ละอาคารประมาณ 500 บาท/ครั้ง โดยรายได้ทั้งหมดนี้จะเป็นของพนักงานที่ทำการคัดแยกขยะเอง สำหรับหอพักทะเลแก้วนิเวศ มีการคัดแยกขยะเช่นเดียวกันแต่จะทำการเก็บสะสมไว้ 4-5 เดือน ก่อนจะนำไปขาย ซึ่งรายได้จากการนำไปขายของแต่ละอาคารประมาณ 2,000 บาท/ครั้ง สำหรับรายได้ทั้งหมดจากการขายขยะจะถูกจัดเก็บไว้เป็นสำหรับบริหารจัดการของหอพัก โดยพนักงานที่ทำการคัดแยกจะไม่มีส่วนในการรับรายได้ในส่วนนี้ ขยะส่วนที่เหลือจากการคัดแยกจะถูกนำมาทิ้งรวมในถังขยะและถูกรวบรวมโดยรถเก็บขยะจาก อบต. บ้านคลองเพื่อขนไปกำจัดที่บ่อฝังกลบขยะบ้านไผ่หลวงราษฎร์เจริญ หมู่ 7 ตำบลวังน้ำคู้ อำเภอมะนัง จังหวัดพิษณุโลก บ่อกำจัดขยะนี้ก็ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยเป็นเพียงแค่บ่อทิ้งขยะแบบเทกองกลางแจ้ง (open dump site) ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ในอนาคต สำหรับขยะบางส่วนที่เหลือ ได้แก่ เศษใบไม้แห้ง หรือกิ่งไม้แห้ง พนักงานทำความสะอาดจะกำจัดเองโดย การเผากลางแจ้ง หรือทิ้งไว้ปล่อยให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ แต่มหาวิทยาลัยฯ ไม่ได้มีนโยบายในการกำจัดด้วยวิธีการเผา พนักงานทำ

ความสะอาดจึงทำการลักลอบเผาเป็นระยะๆ เพื่อลดการสะสมของขยะมูลฝอย โดยเฉพาะในบริเวณที่มีการลักลอบนำขยะมูลฝอยจำนวนมากมาทิ้งบริเวณหลังอาคารเทคโนโลยีฯ ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยฯ ยังไม่มีแผนการจัดการปัญหาขยะดังกล่าว

3.3 สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

จากการสำรวจ สังเกต และสัมภาษณ์สภาพปัญหาของขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในส่วนทะเลแก้ว สามารถสรุปปัญหาแต่ละข้อได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะภายในถังที่ปิดไม่สนิท หรือไม่มีฝาปิด
2. ปัญหาด้านแมลงและสัตว์นำโรค
3. ปัญหาการกำจัดมูลฝอยอย่างไม่ถูกสุขาภิบาล เช่น มีการเผามูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดการปลิวของควันและเขม่าควัน (รูปที่ 4) นอกจากนี้การเผาขยะโดยไม่มีผู้ควบคุมดูแล อาจจะทำให้เกิดปัญหาไฟไหม้ตามมาได้
4. ปัญหาด้านการเก็บรวบรวมและเก็บขนขยะมูลฝอย เช่น พนักงานเก็บขนขยะไปไม่หมด ทำให้เหลือขยะมูลฝอยตกค้างอยู่บริเวณรอบถัง และภายในถัง และยังเกิดการตกหล่นของขยะมูลฝอยจากการเก็บขนของพนักงาน
5. ปัญหาถังรองรับขยะมูลฝอยชำรุดและไม่มีฝาปิด (รูปที่ 5) ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น ทำให้สัตว์ต่างๆ สามารถคุ้ยเขี่ยขยะมูลฝอยในถังทำให้ขยะกระจายและเป็นแหล่งนำโรคได้ ขยะที่อยู่ในบริเวณรอบถังปลิวกระจายได้ง่าย ทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังเกิดกลิ่นรบกวนจากขยะที่ไม่ได้ปิดฝา เมื่อฝนตกน้ำจะขังอยู่ในถังทำให้เกิดการเน่าเหม็นของขยะมูลฝอย
6. ปัญหาถังรองรับขยะไม่เพียงพอทำให้เกิดการล้นของขยะมูลฝอย (รูปที่ 6) โดยเฉพาะในบริเวณที่มีซูเปอร์-มาร์เก็ตหรือบริเวณที่มีประชาชนมาทำกิจกรรมอย่างหนาแน่น ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาขยะด้านอื่นๆ ตามมา ได้แก่ ปัญหากลิ่น แหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ขยะปลิวกระจายก่อให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่ามอง เป็นต้น ซึ่งสมศักดิ์ วงศ์ศิริวิมล (2550) กล่าวว่า ปัญหาขยะมูลฝอยล้นถัง ขยะมูลฝอยตกค้าง และบริเวณจุดทิ้งขยะมูลฝอยมีสภาพสกปรกและมีกลิ่นเหม็นรบกวน สาเหตุของปัญหาคือการที่ประชาชนไม่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งและการกำจัดขยะมูลฝอยบางส่วนยังอาจไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหลายประการ เช่น ดิน น้ำ อากาศ และปัญหาสุขภาพของประชาชนและสัตว์ในบริเวณใกล้เคียง

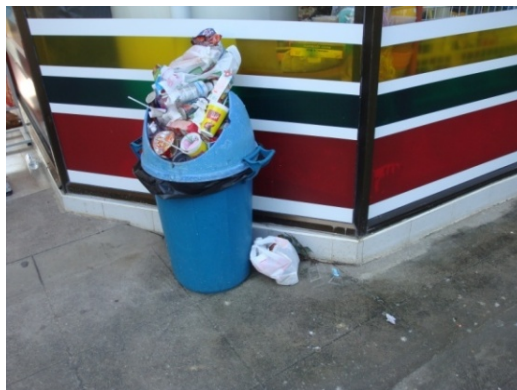
7. ปัญหาการลักลอบนำขยะมูลฝอยไปทิ้งในบริเวณที่ไม่อนุญาตให้ทิ้งขยะโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น บริเวณที่ทิ้งขยะเก่าหลังอาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (รูปที่ 7)

รูปที่ 4 ปัญหาการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้งภายในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รูปที่ 5 ปัญหาดังรองรับขยะมูลฝอยชำรุด

รูปที่ 6 ปัญหาขยะล้นถังรองรับขยะมูลฝอย เนื่องจากมีจำนวนถังรองรับขยะไม่เพียงพอ

รูปที่ 7 ปัญหาการลักลอบนำขยะมูลฝอยทิ้งโดยไม่ได้รับอนุญาต บริเวณที่ทิ้งขยะเก่าหลังอาคารเทคโนโลยีฯ

4. การมีส่วนร่วมในการลดปริมาณและปัญหาขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัย โดยการใช้แบบสอบถามศึกษาตัวแทนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คนพบว่า เพศหญิงร้อยละ 59.0 และเพศชายร้อยละ 41.0 ซึ่งเป็นนักศึกษา ร้อยละ 92.7 รองลงมาอยู่ในกลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 5.0 และเป็นกลุ่มอาจารย์ ร้อยละ 2.3 เมื่อทดสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี มากกว่าร้อยละ 50

สำหรับทัศนคติของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ อยากมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะภายในมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 92.2 โดยประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าการคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติถึงร้อยละ 75.5 นอกจากนี้ประชาชนเห็นว่าการนำขยะที่เคยใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้งเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและการใช้ของใช้ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย มากกว่าร้อยละ 90 นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่อยากให้มีการโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะในมหาวิทยาลัยฯ และการนำขยะมูลฝอยที่เหลือทิ้งแล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก คิดเป็นร้อยละ 86.7 และ 85.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

เมื่อพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะ พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการลดปัญหาขยะมูลฝอยโดยการทิ้งขยะลงถังทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.5 สำหรับการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาขยะมูลฝอยจากการคัดแยกขยะ เช่น เศษขวดพลาสติก กระดาษ เศษเหล็ก ขวดแก้ว ไปขาย หรือนำกลับมาใช้ใหม่ การคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง และการคัดแยกเศษอาหาร ไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ย ซึ่งทำเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.7 และ 71.7 ตามลำดับ สำหรับการมีส่วนร่วมในการเลือกใช้วัสดุและเลือกซื้อสิ่งของที่ช่วยลด

ปัญหาขยะมูลฝอยนั้นก็พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ทำการคัดแยกขยะแค่บางครั้งเท่านั้น (ตารางที่ 4) จะเห็นได้ว่าทัศนคติของประชาชนต่อการช่วยในการจัดการปัญหาขยะในมหาวิทยาลัยอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในส่วนของการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ประชาชนยังไม่ได้จริงจังในการร่วมมือในการร่วมกันลดปริมาณขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น ระบบของถังรองรับขยะมูลฝอยที่ใช้ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยฯ มีการใช้ระบบถังรองรับขยะมูลฝอยเป็นแบบถังเดียว (one can system) ที่เป็นการเทขยะมูลฝอยทุกชนิดทิ้งรวมอยู่ในถังเดียวกันจึงเป็นสาเหตุหลักของการไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง นอกจากนี้ยังเกิดจากความต้องการความสะดวกสบาย หรือปัจจัยด้านข้อจำกัดในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เช่น ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริพัฒน์ ลาภจิตร (2550) ที่กล่าวว่าสาเหตุที่คนตัดสินใจไม่เข้ามีส่วนร่วมเป็นปัจจัยด้านบุคคล คือ ในเรื่องการศึกษา ความรู้ทักษะประสบการณ์ความคิดหรือปม (Stigmatizations) ของประชาชนที่คิดว่าตัวเองไม่สำคัญ ไม่ใช่หน้าที่ ไม่มีเวลา ขาดโอกาสการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านชุมชน เป็นปัญหาที่ชุมชนขาดความสามัคคี มีความขัดแย้งกัน ส่วนปัจจัยด้านองค์กร เป็นปัญหาความโปร่งใสและความเป็นธรรมาภิบาลขององค์กร ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากการที่ประชาชนยังขาดความตระหนักในเรื่องสิทธิและบทบาทหน้าที่ของตนเองและขาดจิตสำนึกความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งไม่ตระหนักถึงความสำคัญ จึงไม่มีความสนใจที่จะทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือเสียสละตนเองเพื่อการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันมีน้อย แต่ทั้งนี้ มะลิ จันทรสุนทร (2545) ที่ศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นของประชาชนในการทิ้งขยะและการแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์ จังหวัดอุดรดิษฐ์ พบว่าประชาชนมีการคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนนำไปทิ้งลงถัง ถึงแม้ว่าถังขยะที่จัดวางไว้จะเป็นระบบถังใบเดียวเช่นกัน จึงมีโอกาสนับได้ว่า แนวโน้มที่ประชาชนจะช่วยกันคัดแยกขยะก่อนทิ้งก็มีความเป็นไปได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทางมหาวิทยาลัยฯ ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดตั้งถังขยะแยกประเภทตามจุดต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสะดวกในการทิ้ง เพื่อให้การคัดแยกขยะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการลดปัญหาขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
(ทะเลแก้ว)

ความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
1. ท่านควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะในมหาวิทยาลัยฯ ของท่าน	92.2	3.0	4.0
2. การแยกขยะเป็นหน้าที่ของทุกคน	72.5	24.5	3.0
3. การใช้ของใช้ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติแทนถุงพลาสติก จะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย	91.0	6.0	3.0
4. ขยะมูลฝอยที่เหลือทิ้งแล้วสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก	85.7	8.5	5.8
5. ควรมีโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการคัดแยกขยะในมหาวิทยาลัย	86.7	8.5	4.8
6. การนำของใช้บางอย่างที่เคยใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้ง เป็นการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างคุ้มค่า	91.2	5.0	3.8
7. เวลาที่มีการจัดกิจกรรม/ประชุม แล้วมีขยะเกิดขึ้น ควรช่วยกันเก็บขยะ ถึงแม้ว่าขยะเหล่านั้นจะไม่ได้เกิด	88.5	6.5	5.0
8. เลือกซื้อสินค้าจากวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ (รีไซเคิล)	88	6.0	6.0
9. ควรมีการรณรงค์ในการคัดแยกขยะ ลดปริมาณขยะ และการจัดการขยะรีไซเคิล	89.7	5.3	5.0
10. ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแก่บุคคลอื่นเมื่อมีโอกาส	90.2	5.0	4.8

ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมในการลดปัญหาขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยฯ

ความคิดเห็น	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ความถี่ในการทิ้งขยะลงถัง	61.5	37.5	1.0
2. คัดแยกเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ย เป็นต้น	19.8	71.7	8.5
3. คัดแยกขยะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ไปขาย หรือนำกลับมาใช้ใหม่	40.3	54.7	5.0
4. หลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติก หรือกล่องโฟม	18.2	75.0	6.8
5. นำตะกร้า หรือกระเป๋าผ้า ไปใส่ของเมื่อไปซื้อของหรือจ่ายตลาด	15.8	62.7	21.5
6. ทิ้งขยะแยกตามประเภทของถังขยะ	21.5	73.0	5.5
7. ไม่รับถุงพลาสติกบรรจุสิ่งของจากแม่ค้าเมื่อซื้อของน้อยชิ้น	36.3	60.2	3.5
8. ใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนกระดาษชำระ	19.3	68.0	12.7
9. ใช้กระดาษทั้ง 2 ด้าน ก่อนทิ้ง	52.2	43.5	4.3
10. เลือกซื้อสินค้าที่เป็นแบบเดิม	44.3	52.7	3.0

สรุปผลการศึกษา

สถานการณ์ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) ที่สำคัญ คือ การทิ้งขยะโดยไม่แยกประเภทซึ่งสืบเนื่องจากระบบรวบรวมขยะมูลฝอยเป็นระบบถังใบเดียว (One can system) อีกทั้งรถเก็บขนขยะยังเป็นแบบถังรวม ทำให้ประชาชนไม่มีแรงจูงใจในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง มีเพียงแม่บ้านประจำอาคารและเจ้าหน้าที่ประจำรถรวบรวมขยะที่คัดแยกขยะที่ขายได้ออกก่อนนำไปทิ้ง นอกจากนี้จำนวนถังรองรับขยะที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะต่อวัน ทำให้ขยะมูลฝอยล้นถังและกระจายในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรอบมาเป็นลำดับ การลักลอบทิ้งขยะในบริเวณริมถนนข้างคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมก็เป็นอีกปัญหาที่เกิดขึ้นมานานและยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง ทำให้บริเวณดังกล่าวกลายเป็นแหล่งทิ้งขยะแบบเทกองกลางแจ้งที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งเป็นก่อให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรคและทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดู สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการลดปัญหาขยะมูลฝอย พบว่าประชาชนส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขยะในมหาวิทยาลัยฯ คิดเป็นร้อยละ 92.2 และเห็นด้วยกับการนำขยะที่เคยใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้งซึ่งถือว่าเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและการใช้ของใช้ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายยาก คิดเป็นร้อยละ

91.2 และ 91.0 ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยฯ ประชาชนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในบางครั้งเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) ควรมีการวางแผนและดำเนินการเพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยควรมีการจัดตั้งถังขยะแบบแยกประเภทบริการตามจุดต่างๆ และควรมีการปรับปรุงรูปแบบการกำจัดขยะให้ถูกหลักสุขาภิบาลด้วย นอกจากนี้การให้ประชาชนที่อยู่ในมหาวิทยาลัยฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยทำให้เกิดความสำนึกและตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นด้วยการเสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกให้ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะมูลฝอย เช่น กิจกรรมการทิ้งขยะลงถัง กิจกรรมขยะรีไซเคิล เป็นต้น ก็จะเป็นการช่วยให้ปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะภายในมหาวิทยาลัยฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- มะลิ จันทรสุนทร. 2545. พฤติกรรมและความคิดเห็นของประชาชนในการทิ้งขยะและการแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา, วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศูนย์การเรียนรู้เพื่อโลกสีเขียว. ขยะมูลฝอย. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.allgreen.co.th/content-garbage.htm>. (29 กุมภาพันธ์ 2555).
- สมศักดิ์ วงศ์ศิริวิมล. 2550. การจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการร้านค้าในชุมชนตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สิริพัฒน์ ลาภจิตร. 2550. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.